

Ärende: VN/20873/2026

Lausuntopyyntö luonnoksesta sosiaali- ja terveystien yhdistysten ja säätiöiden rahoituksesta annetun valtioneuvoston asetuksen 3 §:n muuttamiseksi

Lausunnonantajan lausunto

Voitte kirjoittaa lausuntonne alla olevaan tekstikenttään

Svenska hörselförbundet tackar för möjligheten att ta ställning till ändringen av 3 § i statsrådets förordning om finansiering av föreningar och stiftelser inom social- och hälsovården (1059/2023). Vi önskar lyfta aspekter angående organisationers förmögenhet, överlappande verksamhet samt takorganisationers betydelse.

Enligt nya riktlinjer anses en organisation ha betydande tillgångar när organisationens nettotillgångar i det senaste bokslutet överstiger summan som motsvarar organisationens kostnader under sex månader. Då förutsätts av organisationen en självfinansieringsandel vars nivå varierar graderat enligt förmögenhet. I en liten organisation kan ett kapital motsvarande sex månaders verksamhetskostnader ha byggts upp under en lång tid för att säkerställa att löner och andra åtaganden kan fullföljas om verksamheten måste avvecklas, vilket är en risk som inte kan uteslutas. Det föreslås därför att gränsen för tillåtet eget kapital sätts till tolv månaders verksamhetskostnader, så att organisationer som på ett ansvarsfullt sätt har byggt upp en ekonomisk buffert för att täcka kostnader vid en eventuell avveckling inte får sämre förutsättningar till följd av regleringen. Det att man därtill önskar att företag i större grad ska donera pengar till tredje sektorn gör att förmögenhetsaspekten är för sträng i relation till organisationernas anställningsansvar.

Vi vill även lyfta att verksamhet för hörselskadade inom olika språkliga grupperingar inte har överlappande verksamhet. Målgrupperna har olika modersmål och använder finska, svenska, finskt teckenspråk eller finlandssvenskt teckenspråk.

Enligt grundlagen och språklagen har svenskspråkiga rätt till service på sitt modersmål. För hörselskadade personer innebär kommunikation en ökad kognitiv belastning, även med hjälpmedel, vilket kan leda till fördröjningar, missförstånd och informationsförlust. Denna belastning riskerar att leda till mental utmattning och minskad delaktighet. Att få tjänster på sitt modersmål är inte enbart en praktisk fråga, utan en fråga om värdighet, trygghet och jämlikhet.

När en person med hörselnedsättning söker hjälp sker det ofta i ett skede där arbetsförmåga och socialt deltagande är allvarligt påverkat. Hörselorganisationerna finns för att bjuda stöd för att hantera en förändrad livssituation som påverkar individens kommunikationsförmåga, där det är avgörande att insatserna inte ytterligare försvårar kommunikationen utan förs på det egna modersmålet.

Avslutningsvis vill vi lyfta takorganisationernas roll angående föreningarnas verksamhetsförutsättningar. De bidrag som organisationerna får, riktas till personer som är i behov av hjälp och stöd, och som inte själva har möjlighet att försvara sina rättigheter. Takorganisationen koordinerar och stöder frivilliga runt om i Finland genom att administrera medlemsregister, producera material, ordna kurser, utbildning och föreläsningar för personer i olika åldrar för att nå ut i förebyggande syfte. Utan dessa organisationers expertis, handledning samt specialkompetens inom funktionsnedsättning och språklig tillgänglighet upphör många frivilligverksamheter samt kamratstöd, i och med att de helt och hållet görs på frivilligbasis av en liten kärngrupp, med mycket måttliga resurser att handha all verksamhet och även administrationen för tusentals människor på sin fritid.

FN:s konvention om rättigheter för personer med funktionsnedsättning förpliktar dessutom Finland att främja likabehandling, delaktighet, tillgänglighet och deltagande i det samhälleliga beslutsfattandet för personer med funktionsnedsättning, vilket inte har beaktats i de nya riktlinjerna.

Strömman Nora
Svenska hörselförbundet rf